

Тож, сутність особистісно-орієнтованого виховання полягає в тому, щоб розбудити інтерес дитини до власної особистості, до саморозвитку за допомогою самоціннісної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бех І. Д. Особистісно-зорієнтоване виховання – нова освітня філософія. *Педагогіка толерантності*. 2001. № 1. С. 16–19.
2. Бондаревская О. В. Теория и практика личностно ориентированного образования. *Педагогика*. 1996. № 5. С. 5–7.
3. Сериков В. В. Личностно-ориентированное образование. *Педагогика*. 1994. №5. С. 12–14.

Білич Катерина,

Студентка 2 курсу

Факультету філології та соціальних комунікацій

Наук. керівник: **Н. М. Щербакова**

канд. пед. наук, доцент (БДПУ)

ПРОБЛЕМА ГУМАНІЗАЦІЇ У ТВОРЧІЙ СПАДЩИНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Проблема взаємопорозуміння між людьми, доброзичливого, терпимого ставлення один до одного завжди була й є важливою у педагогічній науці. Особливого значення вона набуває сьогодні в умовах модернізації системи освіти України на засадах гуманізації освітнього процесу. Допомогає вирішити її репрезентативне вивчення творчої спадщини педагогів світового виміру, які сприяли активізації гуманізації у царині національної педагогічної думки. Серед них видатний педагог, гуманіст і мислитель – Василь Олександрович Сухомлинський, творча спадщина якого є невичерпним джерелом удосконалення сучасної педагогічної науки. Адже ідея гуманізму, людяності й добротності у творчому доробку В. О. Сухомлинського займає чільне місце.

Мета нашого дослідження – виділення основних положень системи організації навчально-виховного процесу в творчій спадщині В. Сухомлинського на засадах гуманізму.

Гуманізм – основа педагогічної системи видатного педагога, яка базується на положеннях самоцінності людини, її права на свободу і гідність як неповторної індивідуальності. У передмові до книги «Серце віддаю дітям» В. Сухомлинський визначив власне педагогічне кредо «Що найголовніше в моєму житті? Без вагань відповідаю: Любов до дітей» [1, с. 7]. Школа, на думку педагога, має любити дитину, тільки тоді й вона полюбить школу. Без любові і поваги до учнів розмови про гуманність і людяність безпідставні.

Твори Василя Олександровича переконують, що лише в атмосфері любові можна виховати толерантні почуття у дитини. Відтак, сам педагог має бути людяним, відчувати духовний світ учня, мати здатність приділити йому стільки уваги й духовних сил, скільки потрібно для того, щоб він

відчув, що про нього не забувають, його горе, образи й страждання поділяють [1].

Комфортними умовами для розвитку самодостатньої особистості, на думку педагога, є співпраця вчителя й учня, яка базується на повазі й довірі «Я вважаю одним з найважливіших принципів виховання взаємну довіру педагога і дитини. Я домагаюся того, щоб наша школа була школою сердечності» [3, с. 164-165].

Усі праці педагога просякнуті почуттям любові й пошани до дитини. Василь Олександрович вважав, що процес становлення особистості неможливий без захоплення людиною: «По суті, виховання є тривалою багаторічною підготовкою маленької людини до усвідомлення істини: людина – найвища цінність» [3, с. 184]. На його думку, необхідно оберегти дитину від «необережних», а інколи і «варварських» дотиків до неї. Різкість, грубість, «сильно діючі», «вольові» методи і прийоми, зокрема окрики та погрози роблять дитяче серце грубим, особистість байдужою до інших, до навколишнього світу, до самої себе, що несе у собі спотворення людської душі [4, с. 217].

Майстерність вихователя виявляється у доцільності й адекватності апелювання до почуттів і досвіду дітей, тактовності й делікатності в обговоренні питань, що їх хвилюють, та вмінні ненав'язливо і точно допомагати дитині усвідомлювати моральний зміст учинків, ціннісно пізнавати світ людей. Видатній педагог переконливо констатує: «Учительська професія – це людинознавство, постійне проникнення в складний духовний світ людини, яке ніколи не припиняється» [2, с. 421].

Таким чином, можна зробити висновок, що педагогічна спадщина В. О. Сухомлинського є глибоко гуманною, її вивчення дозволяє краще проникнути у сутність цінностей та цілей сучасної освіти. Важливе місце в ній належить учителеві, адже від його особистісних інтересів залежить, який вплив здійснюється на дитину, прагнення, ідеали якої виступають джерелом виховання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори в 5 т. – К. : Рад. школа, 1977. – Т. 3. – С.7-279.
2. Сухомлинський В. О. Сто порад вчителю / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори в 5 т. – К. : Рад. школа, 1977. – Т. 3. – С.419- 654.
3. Сухомлинський В. О. Як виховати справжню людину / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори в 5 т. – К. : Рад. школа, 1979. – Т. 2. – С.159-416.
4. Сухомлинський В. О. На нашій совісті – людина В.О. Сухомлинський // Вибрані твори.: В 5-ти т. – Т. 5 – К.: Рад. школа, 1977. – 217 с.